

Total No. of Printed Pages—11

5 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 1A (i/ii) NH

2024

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Elective)

(For Non-Honours)

Paper : DSE-1A

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : DSE-1A (i)

(Themes in Comparative Political Theory)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) এৰিষ্ট'টলৰ মতে এগৰাকী নাগৰিকৰ সবাতোকৈ
গুৰুত্বপূৰ্ণ গুণ কি?

According to Aristotle, what is the most
important virtue for a citizen?

- (b) জন ল'কৰ মতে চৰকাৰে নাগৰিকৰ প্ৰাকৃতিক অধিকাৰৰ সুৰক্ষা দিব নোৱাৰা অৱস্থাত মানুহৰ ওচৰত কি অধিকাৰ থাকিব?

What right, according to Locke, do people have in case a government fails to protect the rights of its citizens?

- (c) মিলৰ তত্ত্বৰ কোনটো নীতিয়ে মানুহৰ ব্যক্তিগত স্বাধীনতাত সমাজ বা ৰাষ্ট্ৰব্যৱস্থাৰ হস্তক্ষেপ ন্যায়সংগতভাৱে উপস্থাপন কৰে?

Which principle in Mill's theory justifies interference of society or polity in personal liberty?

- (d) ৰুছ'ৰ মতে সামাজিক অসমতাৰ উৎস কি?

From where does social inequality rise according to Rousseau?

- (e) খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

মাৰ্ক্সৰ মতে ৰাষ্ট্ৰ হৈছে _____ শ্ৰেণীৰ _____ আহিলা।

Fill in the blanks :

According to Marx, the State is the instrument of _____ at the hands of the _____.

- (f) কৌটিল্যৰ 'মাৎস্যন্যায়' নীতিৰ অৰ্থ কি?

What does Kautilya's principle of 'Matsyanyaya' stand for?

- (g) গান্ধীৰ স্বৰাজৰ ধাৰণাই বিদেশী শাসনৰ বিৰুদ্ধে
কেনেধৰণৰ প্ৰতিৰোধৰ বিকল্প আগবঢ়ায়?

What form of resistance to foreign rule
does Gandhi's concept of Swaraj entail?

- (h) নেহেৰুৰ মতে গণতন্ত্ৰ আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজত
কি সম্পৰ্ক?

What is the relationship between
democracy and economic development
according to Nehru?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

- (a) জে. এছ. মিলৰ ভাব, প্ৰকাশ আৰু মতভেদৰ স্বতন্ত্ৰতা
J. S. Mill on liberty of thought,
expression and dissent

- (b) মাৰ্ক্সৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণা
Marx on State

- (c) জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণৰ গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণা
Jayaprakash Narayan on democracy

- (d) লোহিয়াৰ সামাজিক ন্যায্যৰ ধাৰণা
Lohia on social justice

3. প্ৰাচীন কালৰ পৰা আধুনিক কাললৈ ভাৰতীয় ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ মূল ধাৰাবোৰৰ বিশ্লেষণ কৰা।

12

Evaluate the major trends in Indian political thought from ancient to modern time.

অথবা / Or

প্ৰাচীন কালৰ পৰা আধুনিক কাললৈ পশ্চিমীয়া ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ মূল ধাৰাবোৰৰ বিশ্লেষণ কৰা।

Evaluate the major trends in Western political thought from ancient to modern time.

4. ল'কৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণা কি ধৰণেৰে তেওঁৰ প্ৰাকৃতিক অধিকাৰৰ তত্ত্বৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত? সমালোচনাত্মক চৰ্চা কৰা।

11

How is Locke's understanding of State based on his theory of Natural Rights? Critically discuss.

অথবা / Or

ৰুছ'ৰ মানৱ প্ৰকৃতিৰ ধাৰণাই কিদৰে তেওঁৰ স্বাধীনতা আৰু সমতাৰ তত্ত্বত প্ৰভাৱ পেলাইছিল? সমালোচনাত্মক চৰ্চা কৰা।

How did Rousseau's understanding of human nature impact his position on liberty and equality? Critically discuss.

5. “এতিয়ালৈকে বৰ্তি থকা সকলো সমাজৰে ইতিহাস হৈছে শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ ইতিহাস।” মাৰ্ক্সৰ এই উক্তিৰ আধাৰত তেওঁৰ দ্বন্দ্বাত্মক বস্তুবাদৰ তত্ত্ব বুজাই লিখা।

11

“The history of all hitherto existing societies is the history of class struggles.” Explain the statement in light of Marx’s theory of dialectical materialism.

অথবা / Or

বাকুনিৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণাৰ ওপৰত এখন সমালোচনাত্মক ৰচনা লিখা।

Critically analyze Bakunin’s theory of State.

6. কৌটিল্যৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণা কি? তেওঁৰ এই তত্ত্বৰ ৰাষ্ট্ৰকেন্দ্ৰিক প্ৰাচীন গ্ৰীক ধাৰণাৰ লগত কি সদৃশতা বা ভিন্নতা আছে?

11

Explain the State in Kautilya’s theory. How is this theory similar to or different from ancient Greek notions of State?

অথবা / Or

স্বৰাজ মানে কি বুজা? তিলক আৰু গান্ধীৰ স্বৰাজৰ ধাৰণাক লৈ এখন তুলনামূলক ৰচনা লিখা।

What do you understand by Swaraj? Write an essay comparing the notions of Swaraj as developed by Tilak and Gandhi.

7. *Annihilation of Caste* নামৰ কিতাপখনত আম্বেদকাৰে জাতিপ্ৰথাৰ বিৰুদ্ধে দাঙি ধৰা যুক্তিক লৈ এখন বিশ্লেষণাত্মক ৰচনা লিখা।

11

Analyze Ambedkar’s arguments against the institution of caste as presented in his book, *Annihilation of Caste*.

অথবা / Or

The High-Caste Hindu Woman নামৰ কিতাপখনত
ৰামাবাইয়ে পিতৃসত্তাত মহিলাৰ স্থানক লৈ কৰা বিবেচনাৰ
ওপৰত এখন বিশ্লেষণাত্মক ৰচনা লিখা।

Critically analyze Ramabai's thought on the
position of women under patriarchy with
special reference to her book, *The High-
Caste Hindu Woman*.

Paper : DSE-1A (ii)

**(Administration and Public Policy :
Concepts and Theories)**

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) Woodrow Wilson-এ ১৮৮৭ চনত লিখা
ৰচনাখনৰ নাম কি?

What is the name of the essay written
by Woodrow Wilson in 1887?

- (b) *Principles of Administration* নামৰ কিতাপখনৰ
প্ৰণেতা হৈছে W. F. Willoughby/Luther
Gulick.

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

The book, *Principles of Administration*
was written by W. F. Willoughby/
Luther Gulick.

(Choose the correct answer)

- (c) POSDCORB-য়ে প্রশাসনৰ কেইটা সিদ্ধান্তক বুজাই?

POSDCORB refers to how many principles of administration?

- (d) *Administrative Behavior* কোনে লিখিছিল?

Who wrote *Administrative Behavior*?

- (e) Scientific Management-ৰ প্ৰসংগত কোনে মত দিছিল?

Who articulated Scientific Management theory?

- (f) Public Policy-ৰ এগৰাকী সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

Name one of the supporters of Public Policy.

- (g) 'Development Administration' শব্দটো প্ৰথম কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

Who used the term 'Development Administration' for the first time?

(h) এগৰাকী New Public Management-ৰ সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

Name one of the supporters of New Public Management.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

(a) লোকনীতিৰ পৰিসৰ

Scope of Public Policy

(b) লোক-প্রশাসনৰ আনুষ্ঠানিক দৃষ্টিভঙ্গী

Institutional approach to Public Administration

(c) বিজ্ঞানসন্মত ব্যৱস্থাপনাৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ

Main features of Scientific Management theory

(d) লোকনীতিৰ ধাৰণা

Concept of Public Policy

3. লোক-প্রশাসনৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু বিষয় হিচাপে ইয়াৰ
ক্রমবিকাশৰ বিষয়ে লিখা। 12

Define Public Administration and discuss its
evolution as a discipline.

অথবা / Or

লোক-প্রশাসন আৰু বেচৰকাৰী প্রশাসনৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ
আলোচনা কৰা।

Discuss the differences between Public and
Private Administration.

4. লোক-প্রশাসনৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the ecological approach to Public
Administration.

অথবা / Or

লোক-প্রশাসনত comperative approach-বোৰৰ গুৰুত্ব
বিশ্লেষণ কৰা।

Analyze the significance of comperative
approaches to Public Administration.

5. লোক-প্রশাসনত মানৱ সম্পৰ্ক তত্ত্ব (Human Relations
theory)-ৰ অৱদান দাঙি ধৰা। 11

Highlight the contribution of Human
Relations theory to the study of Public
Administration.

অথবা / Or

Herbert Simon-ৰ যুক্তিসংগত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ তত্ত্ব (Rational Decision Making theory)-ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss Rational Decision Making theory by Herbert Simon.

6. লোকনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু লোকনীতি নিৰ্মাণৰ সিদ্ধান্তসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

11

Define Public Policy and explain the theories of policy making.

অথবা / Or

লোকনীতি নিৰ্মাণ আৰু ৰূপায়ণ প্ৰক্ৰিয়াৰ এক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা।

Evaluate the process of policy formulation and implementation.

7. উন্নয়ন প্ৰশাসনৰ উপাদানসমূহ আৰু ৰাজনীতিৰ এক মূল্যাংকন কৰা।

11

Evaluate the elements and politics of Development Administration.

অথবা / Or

উন্নয়ন প্রশাসনৰ পৰা নতুন লোক-ব্যৱস্থাপনাৰ দিশে হোৱা
পৰিৱৰ্তনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the shift from Development
Administration to New Public Management.

★ ★ ★